جهش شهریه «آزاد»

گزارش شهرآرا از افزایش شهریه ثابت دانشگاه آزاد در دوران مجازی بودن کلاس‌ها

الهام مهدیزاده
e.mahdizadeh@shahraranews.ir

جهش شهریه ثابت دانشگاه آزاد؛ افزایشی که با اعتراضات دانشجویان این دانشگاه همراه است. به گفته دانشجویان، دانشگاه آزاد حتی به قوانین خود در ارتباط با شهریه ثابت پایبند نبوده است. شهریه‌ای که باید دارای رقم ثابتی برای هر ورودی تا پایان تحصیلات او باشد. به اعتقاد این دانشجویان، برگزار نشدن کلاس‌ها و حضور نداشتن دانشجویان در دانشگاه به‌معنای حذف رقم درخور توجهی از هزینه‌های این دانشگاه است. در نقطه مقابل، متولیان دانشگاه قرار دادند. آن‌ها می‌گویند گرانی‌های اخیر شهریه دانشگاه آزاد به‌واسطه گرانی‌ها و وضع اقتصادی کشور است. از سوی دیگر، کرونا قطعا بر اقتصاد همه افراد اثر گذاشته و این افزایش شهریه‌ها، خانواده‌ها را با چالش روبه‌رو کرده است. دانشجویان دانشگاه آزاد واحد مشهد، اعتراض خود به افزایش شهریه را تا اتاق ریاست دانشگاه رساندند اما به گفته آنان، ترتیب اثری داده نشد و افزایش شهریه ادامه دارد.

وقتی شهریه ثابت، ثابت نیست

دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی مشهد، اصل و اساس انتقادشان به رویه و سازوکار قانونی‌ای است که خود دانشگاه آزاد برای دریافت شهریه لحاظ کرده است. به گفته یکی از دانشجویان دانشگاه آزاد، شهریه ثابت برای همه دانشجویان براساس نرخ سال ورود محاسبه می‌شود؛ به‌عنوان مثال اگر دانشجویی ورودی سال ۹۰ باشد و شهریه ثابت آن سال ۷۰۰هزار تومان باشد، این دانشجو تا آخر تحصیلات خود، همان شهریه را خواهد داد. این دانشجوی دانشگاه آزاداسلامی تأکید می‌کند که عنوان ثابتی که برای شهریه درنظر گرفته‌اند، براساس همین دستورالعمل است. بنابراین نباید در شهریه تغییر ایجاد شود.

جهش شهریه‌ها

یکی از دانشجویان سال سومی رشته پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی مشهد نیز می‌گوید: چند هفته پیش، قبل از آغاز انتخاب واحد، متوجه این افزایش نرخ شهریه ثابت شدیم. اما مسئولان دانشگاه برای این افزایش شهریه، جواب قانع‌کننده‌ای ندادند.

او به تغییرات شهریه ثابت در گرایش تحصیلی خود اشاره می‌کند و می‌گوید: شهریه ثابت دانشجویان پرستاری‌ای که مثل من ترم‌پنجمی هستند ۲میلیون و ۳۰۰هزار تومان بود، اما وقتی برای انتخاب واحد به سایت مراجعه کردم متوجه شدم که شهریه ثابت ۳میلیون و ۱۰۰هزار تومان درج شده است.

این دانشجوی پرستاری دانشگاه آزاد در ادامه به مجازی‌بودن کلاس‌ها در دوران کرونا اشاره می‌کند. به گفته او، وقتی کلاس‌های عملی دانشجویان این دانشگاه به‌دلیل شرایط کرونا به‌صورت محدود برگزار می‌شود، چرا باید شهریه افزایش یابد؟ این دانشجوی پرستاری ادامه می‌دهد: در شرایط کرونا که کلاس‌ها محدود برگزار می‌شود، یک دانشجو چه هزینه‌ای برای دانشگاه دارد؟ با غیرحضوری برگزارشدن کلاس‌ها حتی برق و آب مصرف نمی‌شود.

اعتراض جلو در اتاق رئیس

یکی دیگر از دانشجویان دانشگاه آزاد مشهد از اعتراضات چند هفته قبل دانشجویان این دانشگاه به افزایش شهریه‌ها می‌گوید؛ اعتراضی که به گفته او مقابل دفتر ریاست دانشگاه صورت گرفت.

دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی، دیگر گلایه‌مندان افزایش شهریه هستند. آن‌ها معتقدند که شهریه ثابت رشته‌های تحصیلات تکمیلی بیشتر از دیگر مقاطع افزایش یافته است.

نکته دیگری که دانشجویان به آن اشاره می‌کنند، موضوع کرونا و بیکاری حاصل از آن است. به گفته این دانشجویان در شرایطی که کرونا کسب‌وکار خیلی از افراد جامعه را تحت تأثیر قرار داده است، این افزایش شهریه، آن هم برای کلاسی که برگزار نمی‌شود غیرمنطقی است. پرداخت شهریه عملی برای دروسی که برگزار نمی‌شود، از دیگر موارد اعتراضی دانشجویان است.

البته گلایه دانشگاه آزاد محدود به مشهد نیست و دانشجویان دیگر شهرها نیز گلایه‌های خود را مطرح کرده‌اند؛ حتی پویشی اعتراضی با عنوان «افزایش شهریه» توسط دانشجویان دام‌پزشکی یکی واحدهای دانشگاه آزاد به راه افتاد.

ابلاغیه کشوری است

به‌منظور پیگیری دلیل افزایش شهریه ثابت با امیر خالقی، مدیر روابط عمومی دانشگاه آزاد واحد مشهد، تماس گرفتیم. او بدون ارجاع به مسئولی این‌طور پاسخ می‌دهد: موضوع افزایش شهریه ثابت دانشگاه آزاد، یک ابلاغیه کشوری به واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی است و واحد مشهد نیز مانند سایر واحدها ملزم به اجرای ابلاغیه است.

مدیر روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد درباره اعتراض دانشجویان نیز می‌گوید: این اعتراض با حضور چند دانشجو شکل گرفت و مسئولان دانشگاه با دانشجویان گفت‌وگو کردند.

دانشگاه آزاد نیز با گرانی‌های کشور روبه‌روست

با شدت گرفتن گلایه‌های دانشجویان آزاد در واحدهای مختلف کشور، احمد حیدری، سخنگوی دانشگاه آزاد اسلامی، درباره موضوع افزایش شهریه‌ها توضیحاتی ارائه می‌کند. او می‌گوید: از سال گذشته تاکنون هزینه‌ها در همه زمینه‌ها از خودرو تا مسکن چندین‌برابر شده است و در برخی موارد شاهد رشد ۳۰۰درصدی قیمت‌ها بوده‌ایم؛ دانشگاه آزاد نیز در همین کشور قرار دارد و با گرانی‌ها روبه‌روست.

سخنگوی دانشگاه آزاد ادامه می‌دهد: وقتی صحبت از افزایش شهریه دانشجویان می‌شود، بهتر است شرایط را با سایر بخش‌های جامعه مقایسه کنیم. اگر بخواهیم شهریه دانشجوی دانشگاه آزادی را با شهریه مدرسه غیرانتفاعی مقطع ابتدایی در تهران مقایسه کنیم، متوجه می‌شویم که شهریه این مدارس هم‌اکنون از ۱۵میلیون تومان به بالاست، درحالی‌که دانشجویی که در دانشگاه آزاد رشته مهندسی می‌خواند در یک سال، ۵۰درصد این مبلغ را هم به‌عنوان شهریه پرداخت نمی‌کند.

افزایش حقوق از محل شهریه

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی نیز در دویست و شصت و دومین جلسه هیئت عالی دانشگاه آزاد اسلامی به موضوع شهریه‌ها و حقوق هیئت علمی اشاره می‌کند. او در این جلسه، محور سخنانش را بر تأمین دستمزد هیئت‌علمی از شهریه‌ها قرار می‌دهد و می‌گوید: درباره افزایش حقوق اعضای هیئت‌علمی، باید سایر ابعاد مانند افزایش شهریه و... در نظر گرفته شود و نباید صرفا به تأمین ازطریق منابع دولتی اتکا کرد.

این تاکید رئیس دانشگاه آزاد برای شهریه و تأمین هزینه‌های دستمزد را می‌توان به دلایل واضحی که همان تعداد زیاد دانشجویان این دانشگاه است، ارتباط داد.

بنا بر آمار رسمی کشور، دانشگاه آزاد پرجمعیت‌ترین دانشگاه ایران به لحاظ تعداد دانشجوست. سال ۹۷ آماری از تعداد دانشجویان این دانشگاه منتشر شد که برپایه آن، دانشگاه آزاد تعداد ۲۸۰هزار و ۱۷۱دانشجو داشت؛ رقمی که در دو سال گذشته روند صعودی خود را حفظ کرده است تا جایگاه پرجمعیت‌ترین دانشگاه کشور برای دانشگاه آزاد حفظ شود.

فیش حقوقی ۳۷ میلیونی

از گفته‌های رئیس دانشگاه آزاد اسلامی درباره دستمزد اعضای هیئت‌علمی مدتی می‌گذرد. حالا چند روزی است که تصویر فیش حقوقی منتسب به یکی از معاونان دانشگاه آزاد شهر تهران در فضای رسانه‌ای دست‌به‌دست می‌شود؛ فیش حقوقی‌ای با مبلغ ۳۷میلیون تومان.

تصویر این فیش حقوقی را سایت خبری بازتاب منتشر کرده است؛ فیشی که دارای ردیف‌هایی درخور تأمل است. مثلا در این فیش حقوقی، پاداش ثبت نام، حق سرپرستی، ثابت سال ۹۸ و... گنجانده شده است، ردیف‌هایی که به نوبه خود در رسیدن رقم این فیش حقوقی به عدد ۳۷میلیون تومان مؤثر بوده‌اند.

البته تا زمان انتشار این گزارش، هنوز مسئولان این واحد دانشگاه آزاد، درباره این فیش حقوقی، واکنشی نشان نداده‌اند.

انتشار این فیش حقوقی با واکنش‌نشان ندادن مسئولان دانشگاه آزاد به گلایه‌های دانشجویان درباره افزایش شهریه همراه شده است؛ گلایه بدون پاسخ دانشجویانی که مجازی درس می‌خوانند و به گفته خودشان، حضوری پول می‌دهند.

شهرآرا
روزنامه شهرامید وزندگی
۲شنبه
۲۰ بهمن ۱۳۹۹
۲۵جمادی‌الثانی ۱۴۴۲
شماره ۳۳۲۰
SHAHRARANEWS.IR

تخلفات ساختمانی با مخلفات اضافه

روایت شهرآرا درباره تخلفات ساختمانی انبوه‌سازه‌ها که برخلاف ریزدانه‌ها درباره‌شان کمتر گفته می‌شود

محدثه شوشتری
m.shushtari@shahraranews.ir

گزارش روز

عکس: ساناز صفایی| شهرآرا

کابوس بولدوزرهایی که همه زندگی راضیه را در دهان گرفته‌اند، بخشی از خواب‌های پریشان یک‌سال گذشته‌اش بوده است. هر شب نقشه نگهداشتن خانه ۴۵متری‌اش را چندبار در ذهنش مرور می‌کند. چشم‌هایش را می‌بندد و فکر می‌کند چطور خودش را جلو بولدوزرها بیندازد یا مثل «آسیه پناهی» روی بیل لودر بنشیند تا شاید چهاردیواری‌اش را از دست ندهد. شبی نیست که راضیه به داستان آسیه فکر نکند؛ داستان زنی که حاشیه‌نشین شهر دیگری بود اما تخریب آلونک ۱۰متری و مرگ دردناکش به گوش کمتر کسی است که نرسیده باشد.

حکم قلع را یک‌سالی می‌شود به دست راضیه داده‌اند. ساخت‌وسازش پُر از تخلف ساختمانی است و بدون پروانه ساخت. خودش هم می‌داند اما بیشتر از این، چیزی برای گذاشتن پای بنای ساختمانش نداشته، تا جایی که هنوز خانه‌اش حمام ندارد و با شیر آب گرم سرویس بهداشتی، استحمام می‌کنند. سقف خانه ایزوگام نشده است و با هر بارانی، آب چکه می‌کند و یکی از دیوارها هم از نم باران‌ها و سستی دیوار، دهان باز کرده. آشپزخانه هم فقط یک دیوار کوتاه است با یک سینک ظرف‌شویی کهنه. در و پنجره‌ها هم چفت و بستی ندارند.

مثل خانه راضیه در کوچه‌پس کوچه‌های حاشیه شهر کم نیست؛ از همان ساخت‌وسازهایی که اگر حادثه‌ای مثل زلزله پیش آید، دودش اول به چشم خود صاحبانش می‌رود. صاحبانی که کم‌وبیش هم راه ساخت‌وساز اصولی را می‌دانند و هم تخلف بودن و نبودن آجرهایی که روی هم چیده‌اند، اما حرفشان یکی است؛ اینکه «یا باید دربه‌در و بی‌خانمان بمانند یا به اندازه همان پولی که دارند، سرپناهی بسازند.»

سؤالات بی‌شمار پشت سر ریزدانه‌ها و انبوه‌سازه‌ها

در این ماجرا، تخلفات ساختمانی این ریزدانه‌ها در حاشیه شهر بارها و بارها گفته شده است و حتی درصورت بروز حادثه‌ای مثل زلزله، تعبیر به بمب‌های ساعتی شده‌اند یا آتشفشان خاموش برای نداشتن ایمنی و خطر انفجارهایی که ممکن است درپی حوادث طبیعی و غیرطبیعی رخ دهد. اما به‌راستی تخلفات ساخت‌وساز شهر را فقط باید در همین ریزدانه‌های حاشیه شهر و در آلونک‌های بی‌خانمان‌ها و ساختمان‌های غیرایمن حاشیه‌نشینان و ساختمان‌های شخصی‌ساز ببینیم که هر بار با آمدن تخلفات ساختمانی، فقط اسم آن‌ها به وسط کشیده می‌شود؟ آیا یقه سازندگان پرزور و سرمایه‌دارانی که پشتشان گرم است، هم گرفته می‌شود یا اینکه فشار برخورد، جریمه، قلع‌وقمع فقط مخصوص خُرده‌سازندگان و مردم عادی است که یک‌طبقه یا چندطبقه با متراژ کم به‌عنوان مصرف‌کننده ساخته‌اند؟

برج و باروهای لاکچری که اسم و رسمی برای خودشان دارند و زبانزد در برخورداری از آپشن‌های عجیب‌وغریب یک چهاردیواری مسکونی هستند، آیا تخلفات ساختمانی ندارند؟ چرا برجی سی‌طبقه در یک خیابان کم‌عرض، پرترافیک، با خطر ریسک زیاد در صورت بروز حوادث و حتی داشتن مشکلات سایه‌اندازی و امکانات بدیهی مثل مشکلات پارکینگ، سربرافراشته بر آسمان خودنمایی می‌کند و از تخلفات ساختمانی این دانه‌درشت‌های ساخت‌وساز چیزی گفته نمی‌شود و درمقابل از یک ساخت‌وساز ۴۰، ۵۰متری یک تا دو طبقه حاشیه شهر به‌عنوان بمب ساعتی یاد می‌شود؟!

و اینکه چرا باید راضیه‌ها و آسیه‌ها از ساخت‌وساز غیرمجاز جان بدهند و خانه‌خراب شوند اما آب در دل سازندگان انبوه که دست‌درازی و پادرازی به زمین‌ها و منابع طبیعی و کوه‌ها کرده‌اند و با تغییر کاربری غیرمجاز زمین، برج و بارو ساخته‌اند، تکان نخورد؟ چرا برجی متخلف را مجوز قلع نداده‌اند؟ مگر زمانی در اواسط دهه ۹۰ نمی‌گفتند منابع طبیعی مشهد را می‌خواهند نجات دهند؛ چرا همان زمان برای جلوگیری از دیگر دست‌اندازی‌ها و ساخت‌های غیرمجاز، مجوز تخریب یک ساختمان انبوه هم صادر نشد؟ یا همین امسال مگر نه اینکه ساخت‌وسازهای غیرمجاز در شهرک اساطیر مشهد معروف به «باستی‌هیلز مشهد» در دادگاه حکم قلع هم گرفتند؛ چرا رأی نهایی قلع این ویلاها صادر نشد تا فقط در حد شعار در برخورد با متخلفان انبوه و لاکچری‌های غیرمجاز در ساخت‌وساز، این موضوع هم خاک بخورد؟

مشتی نمونه از خروار تخلفات دانه‌درشت‌ها

مگر در دل این شهر نبوده حوادثی که اعتبار این ساخت‌وسازهای انبوه و در ظاهر اصولی‌ساز را با یک جرقه برباد داده و تخلفات پنهان ساختمانی در آن را آشکار ساخته است؟ نمونه‌اش وقتی برج تجاری معروف شهر آتش گرفت، مشخص شد تخلفاتی در ساخت‌وساز دارد و حتی پایانکار را نگرفته است، در عین حال واحدهای آن واگذار شده و خرید و فروش انجام شده و مغازه‌ها باز شده‌اند و پذیرای مشتریان!

داغ نابودی کوه‌ها و ارتفاعات شهر با ساخت‌وسازهای غیرمجاز هم از همه بدتر و دانه‌درشت‌تر؛ از تغییر کاربری زمین، تخلف زیست‌محیطی گرفته تا تخلفاتی که حتی از چشم هر فرد غیرمهندسی پنهان نمی‌ماند؛ یکی مشکل پارکینگ دارد، دیگری مشکل پیشروی؛ آن یکی تراکم غیراصولی دارد و طبقات به دلخواه سازنده است و نه طبق ضوابط نقطه جغرافیایی و حریم و محدوده ساختمان، یکی دیگر با حداقل سطح اشغال زمین، غیرمجازترین میزان تراکم را دارد و....

پرده از تخلفات سنگین ساختمانی چندین آسمان‌خراش دیگر مشهد هم وقتی برداشته شد که هنوز درحال ساخت و نیمه‌کاره بودند و با یک جرقه کوچک طعمه آتش شدند و بعد از آتش‌سوزی مشخص شد که اشکالات زیادی در اصول ساخت‌وساز این ساختمان‌ها وجود داشته اما کسی کاری با آن‌ها نداشته است. از آن مجموعه آبی هم بگذریم که در ماه‌های ابتدای فعالیتش، به‌دنبال ایرادات فنی ساختمان، با ده‌ها حادثه خبرساز شد و هول و وحشت را در زمان حادثه به جان افرادی که در محل بودند، انداخت.

رد پای دولتی‌ها و سازمانی‌ها در تخلفات ساخت‌وساز پیداست اما کسی حتی گیری کوچک به آن‌ها نمی‌دهد. شاید فقط کتابخانه مرکزی مشهد بود که به‌عنوان یک پروژه دولتی و سازمانی، بدنام شد و ۱۶۲ ایراد فنی در ساخت‌وساز آن بارها به تیتر رسانه‌ها تبدیل شد؛ ساختمانی در منطقه هفت‌تیر مشهد که سال‌ها بلاتکلیف بود و هر بار یکی از آن ۱۶۲ ایراد فنی‌اش، نقل محافل خبری و رسانه‌ای می‌شد. پروژه‌های تجاری و گردشگری اطراف حرم رضوی، نمونه دیگری از دانه‌درشت‌های متخلف ساختمانی است که در برخی از آن‌ها بدیهی‌ترین و کوچک‌ترین جزئیات مهم یک ساختمان رعایت نشده است و درباره تخلف ساختمانی آن‌ها صحبت نمی‌شود؛ از تهویه نامناسب، مشکلات پارکینگ و حتی در مواردی، نبود پارکینگ گرفته تا قد برافراشتن آن‌ها در معبر کم‌عرض؛ با اینکه نباید تراکم زیاد و طبقات متعدد می‌ساختند، تا جای ممکن تراکم را بالا برده‌اند و به خیال خودشان «جریمه‌اش را هم بپردازیم باز هم صرفه اقتصادی دارد.»

همین وزش باد اخیر در مشهد نیز که اسکلت‌بندی ساختمان‌های چندطبقه را به چشم برهم‌زدنی، نقش زمین کرد، نشان داد که چقدر ساخت‌وسازهای نسبتا بزرگ آسیب‌پذیرند و غیراصولی ساخته شده‌اند. طبق گفته خود نظام مهندسی درحالی‌که باید استقامت سازه‌ها برای سرعت باد ۹۰کیلومتر در ساعت در نظر گرفته شود، با سرعت باد ۵۰، ۶۰کیلومتر در ساعت، از هم پاشیدند و به کُل فرو ریختند.

برای بحث و نقد و نظری که درباره تخلفات ساختمانی انبوه‌سازان وجود دارد و پاسخ به سؤالات گفته‌شده، با دکتر محمدرحیم رهنما، پژوهشگر و محقق در حوزه شهری و کسی که دکترای برنامه‌ریزی شهری را دارد و تاکنون در مطالعات زیادی به بررسی توسعه شهری مشهد پرداخته است، گفت‌وگو می‌کنیم. همچنین پای صحبت‌های مدیرکل نظارت بر ساخت‌وسازها و کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری مشهد می‌نشینیم که معتقد است چه دانه‌درشت و انبوه‌ساز و چه مالکان ساخت‌وسازهای ریزدانه، همه باید در مسیری گام بردارند که شاهد این میزان از تخلفات ساختمانی نباشیم؛ تخلفاتی که به گفته او در بیش‌از ۹۰درصد ساخت‌وسازها وجود دارد؛ یعنی ساخت‌وسازهای بدون تخلف ساختمانی، اندک و کمیاب‌اند.

پژوهشگر حوزه شهری:

انبوه‌سازه‌های بدون ضابطه، شهر را برهم زده‌اند

تخلفات در ساخت‌وسازها و روند غیراصولی آن، مشهد را به جایی برده‌اند که سیما و منظر، هویت و تعلقات شهری که بمانند، همان حداقل‌ها را هم در فلسفه وجودی توسعه یک شهر که نظم و آسایش است، بر هم زده‌اند. دکتر محمدرحیم رهنما، پژوهشگر و محقق در حوزه شهری، این نقد را به ساخت‌وسازهای غیراصولی و تخلفات و تجاوزات آشکار آن‌ها بر حقوق عامه شهروندان گره می‌زند و می‌گوید: در مطالعه‌ای که در دانشگاه فردوسی انجام شد، در بررسی ۲۰۰برج و ساختمان بلندمرتبه مشهد، نتایجی حاصل شد که گواه همین بی‌ضابطه‌گری در ساخت‌وسازهای انبوه است. تعداد طبقات در این ساختمان‌های انبوه سه‌برابر ضوابط ساخت‌وساز بود، سطح اشغال زمین ۲۰درصد رعایت نشده بود، همچنین در ۱۰ تا ۱۵درصد ساختمان‌ها تغییر کاربری صورت گرفته بود. این دکتر برنامه‌ریزی شهری در گفت‌وگو با خبرنگار شهرآرا نبود درآمد پایدار شهرداری‌ها و متکی‌بودن آن‌ها به درآمدزایی از تخلفات ساختمانی را نیز دخیل در هرج‌ومرج در توسعه شهر و تخلفات ساختمانی ذکر می‌کند و می‌گوید: شاید در نگاه اول، تخلفات ساختمانی بیشتر درباره ساختمان‌های غیرایمن و غیرمجاز و ریزدانه حاشیه شهر و... دیده شود اما واقعیت این است که در مناطق برخوردار مشهد نوع ساخت‌وسازها در ظاهری شیک، آن‌قدر غیراصولی پیش رفته که زیان آن‌ها جبران‌ناپذیر است. به طور مثال چرا در کوچه‌های هشت‌متری، ساختمان‌های ده‌طبقه ساخته شده است؟ مگر می‌شود با این نوع تراکم غیراصولی در ساخت‌وساز، ساکنان این معابر آسایش داشته باشند؟ یا اینکه چطور در یک زمین هزارمتری برج بیست تا سی‌طبقه ساخته‌اند؟ این زمین اندک را در بلندمرتبه‌سازی مقایسه کنید با آپارتمان‌های منطقه ششصددستگاه مشهد که با وجود قدیمی‌بودن، ضوابط مختلف نظیر فضای سبز برای ساکنان و فضای باز رفت‌وآمد و... را در نظر گرفته بودند. با فشردگی بلندمرتبه‌سازی‌های حداقل یک دهه اخیر، زندگی، رنج‌آور شده است نه آسایش‌آور.

این عضو هیئت‌علمی دانشگاه فردوسی درباره تخلفات ساخت‌وسازهای انبوه تأکید می‌کند: باید به تخلفات این ساخت‌وسازها نگاه جدی‌تری شود؛ جریمه بازدارندگی ندارد و سازنده با وجود جریمه هم به سود مالی خود می‌رسد. باید از پایه و اساس و قبل از اینکه این ساختمان‌ها غیراصولی و بدون ضوابط شهرسازی ساخته شوند، جلو کار گرفته شود. تفکر جریمه «بده و کار را پیش ببر» باید در سازندگان و انبوه‌سازان با شیوه‌ها و برخوردهای بازدارنده، از بین برود.

دکتر رهنما عمده مشکلات مشهد از جمله ترافیک، مشکلات محیط‌زیستی، سایه‌اندازی‌ها، نابودی ارتفاعات شهر، از بین‌رفتن باغ‌های قدیمی مشهد و هرج‌ومرج در سیما و منظر شهری را ناشی از همین غیراصولی‌ساختن و بی‌ضابطه بودن ساختمان‌های انبوه شهر می‌داند.

مدیرکل نظارت بر ساخت وسازها و کمیسیون ماده۱۰۰ شهرداری مشهد:

برخلاف برخی از ساخت وسازهای ریزدانه که صاحبان آن، ناآگاهانه تخلفاتی را مرتکب می‌شوند، در مناطق برخوردار شهر و ساختمان‌های انبوه، این تخلفات را افراد آگاهانه مرتکب می‌شوند

مدیرکل نظارت بر ساخت‌وسازها و کمیسیون ماده۱۰۰ شهرداری مشهد:

تخلفات بزرگ در ساخت‌وسازهای انبوه وجود دارد

در یک کلام عدد بزرگِ تخلفات ساختمانی، به‌تنهایی حکایت از میزان گستردگی آن دارد؛ به‌طوری که در نه‌ماهه امسال، ۶هزار پروانه ساختمانی در مشهد صادر شده اما در مقابل برای ۱۲هزار ملک ساختمانی در کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری، پرونده تشکیل شده است. این آمار نشان می‌دهد خیلی از ساخت‌وسازها پروانه ساختمانی نداشته‌اند و همان ساخت‌وسازهایی هم که پروانه دارند، بیش‌از ۹۰درصدشان تخلف ساختمانی داشته‌اند.

مدیرکل نظارت بر ساخت‌وسازها و کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری مشهد حتی از آمار بزرگ‌تری خبر می‌دهد که شامل این تخلفات ساختمانی است. به گفته مسعود ایاز، درمجموع در نه‌ماهه امسال به ۳۰هزار پرونده تخلف ساختمانی در کمیسیون ماده ۱۰۰ رسیدگی شده است. از این میان، ۸۰درصد منجر به جریمه و برای ۲۰درصد رأی قلع صادر شده است.

اما در موضوع برخورد با این میزان تخلفات ساختمانی، اینکه تخلفات املاک ریزدانه چه میزان بوده و تخلف انبوه‌سازان چقدر، آمار جداگانه‌ای وجود ندارد؛ به‌طور کلی مدیر نظارت بر ساخت‌وسازها و کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری مشهد تأیید می‌کند که در ساخت‌وسازهای انبوه نیز تخلفات وجود دارد. به گفته او، اتفاقا برخلاف برخی از ساخت‌وسازهای ریزدانه که صاحبان آن، ناآگاهانه تخلفاتی را مرتکب می‌شوند، در مناطق برخوردار شهر و ساختمان‌های انبوه، این تخلفات را افراد آگاهانه مرتکب می‌شوند. پرونده تخلفات به کمیسیون ماده ۱۰۰ ارجاع می‌شود و چنانچه اصول فنی و شهرسازی رعایت نشده باشد، رأی جریمه صادر می‌شود اما سازندگان، این ریسک منجر به جریمه را می‌پذیرند. درواقع برای سازنده باوجود جریمه، ارزش افزوده دارد و ریسک آن را می‌پذیرد. برای مثال جریمه یک برج یا ساختمان انبوه سر از چندین میلیارد تومان درمی‌آورد که به اندازه جریمه همه ساخت‌وسازهای یک راسته خیابان یا معبر حاشیه شهر می‌شود. بااین‌حال چون سازندگان ساختمان‌های انبوه‌دنبال سند تفکیکی و پایان‌کار هستند، درصورت صدور رأی جریمه، آن را پرداخت می‌کنند.

درباره نوع تخلف ساختمان‌های بزرگ و برج‌ها و انبوه‌سازان هم از مدیرکل نظارت بر ساخت‌وسازها و کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری مشهد می‌پرسیم. تخلفاتی نظیر تغییر کاربری، پیشروی و افزایش طبقات از جمله مواردی است که وی در پاسخ به این سؤال بیان می‌کند نقدی را که به نوع نگاه به تخلفات املاک ریزدانه و ساخت‌وسازهای انبوه وارد می‌شود، با مهندس ایاز درمیان می‌گذاریم. او این مسئله را که نگاه تبعیض‌آمیزی در برخورد با املاک ریزدانه و انبوه‌سازان وجود دارد، این‌گونه پاسخ می‌دهد: مماشاتی نمی‌شود. باوجوداین ضرورت دارد که مهندسان ناظر به وظیفه ذاتی خود عمل کرده و گزارش تخلفات را به‌موقع اعلام کنند. ایاز درباره آرای قلع نیز که برای متخلفان ساختمانی صادر می‌شود، بیان می‌کند: در حال حاضر ۲۳ هزار رأی قلع معوق داریم که اجرا نشده است.